

SAMOEVALVACIJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. SPLOŠNI PODATKI

a) Ime študijskega programa: Pravo

b) Stopnja študijskega programa: 1. stopnja

c) Vrsta študijskega programa: Univerzitetni (dodiplomski)

d) Ime članice/članic, ki sodelujejo pri izvedbi študijskega programa: Pravna fakulteta

e) Podatki o skrbniku študijskega programa (ime, priimek in habilitacijski naziv): prof. dr. Miroslav Cerar

f) Študijsko leto: 2023/2024

2. Vnesite opredeljene temeljne cilje študijskega programa in pričakovane kompetence diplomantov v obliki, kot so akreditirani.

Cilji programa obsegajo:

- poglobljeno in celovito razumevanje posamičnih pravnih področij, tudi s primerjalnopravnih in mednarodnih vidikov,
- razumevanje prava in pravnega pravila na abstraktni ravni ob znanju uporabljati pravna pravila v različnih situacijah in kontekstih,
- uporabo različnih metod interpretiranja pravnih pravil,
- sposobnost samostojnega opravljanja vseh pravniških poklicev, ki ne zahtevajo opravljenega državnega pravniškega izpita,
- možnost pridobljeno znanje ustrezno nadgraditi za opravljanje pravniškega državnega izpita,
- samostojna in učinkovita organizacija časa.

Splošne kompetence programa obsegajo:

- široko splošno znanje, ki zajema tudi druga področja družboslovja in ki zagotavlja splošno razgledanost, ki je temeljni pogoj kakovostnega pravnega odločanja,
- specifično znanje na vseh temeljnih pozitivnopravnih področjih javnega in zasebnega prava, ki tvorijo jedro pravniškega državnega izpita,

- usposobljenost za prenos teoretičnega znanja v prakso z zmožnostjo reševanja primerov in priprave pravnih aktov,
- sposobnost uporabe različnih interpretativnih metod razlage pravnih besedil, uporaba pravniškega silogizma in argumentacije,
- zmožnost učinkovitega ustnega in pisnega izražanja ter komuniciranja o pravnih vsebinah,
- zmožnost temeljnega znanstvenoraziskovalnega dela in iskanja pravnih virov,
- spodbujanje družbeno odgovornega mišljenja in kritičnega odnosa do družbenih dogajanj,
- spodbujanje najvišjih standardov etike pravniškega poklica,
- iniciativnost in samostojnost pri odločanju.

3.a. Ocenite ustreznost vsebine študijskega programa in njegovih učnih enot glede na najaktualnejše raziskave, oz. umetniške izsledke s področja programa in glede na možnosti za zaposlitev.

Program že dalj časa ocenjujemo kot sistemsko neustrezen, saj je velika večina študentk in študentov študentke in študenti (v nadaljevanju se moška sploska oblika uporablja kot nevtralna za vse spole) nadaljevala s študijem na drugi stopnji, ki predstavlja pogoj za opravljanje tipičnih pravniških poklicev (npr. sodnik, odvetnik, notar, tožilec), zanje pa je potrebno opraviti pravniški državni izpit, oziroma so z magistrskim študijem, ki je pogoj za pristop k pravniškemu državnemu izpitu, nadaljevali v tujini. V nekaterih letih je vpis na drugostopenjski študijski program celo presegal število diplomantov aktualnega leta. Dejansko integralno razumevanje študija prava, prisiljenega v stopenjsko delitev s t. i. bolonjsko reformo, smo formalno potrdili v študijskem letu 2023/24, ko smo vpisali prvo generacijo študentov Enovitega magistrskega študijskega programa Pravo (EMŠ) in prenehali z vpisom v prvi letnik prvostopenjskega študijskega programa.

2

Tabela 1: Diplomanti na študijskem programu 1. stopnje, vpis na program 2. stopnje

Leto	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število diplomantov programa 1. stopnje	175	126	141	110	145	133
Število vpisanih v program 2. stopnje	174	138	140	114	137	136

3.b. Na kratko povzemite ključne prednosti in pomanjkljivosti, ki izhajajo iz rezultatov študentskih anket.

Študentska anketa za študijsko leto 2023/24 kaže podobne rezultate kot v letih poprej, z majhnimi odstopanji glede na študijske programe, pri čemer so podatki zaradi bistvene podobnosti in dejanske integralnosti študijskih programov prikazane skupaj, izpostavljeni pa so vidiki, kjer med študijskimi programi 1. in 2. stopnje prihaja do razhajanj. Izpostavljamo področja študija, s katerimi so študenti izkazali **največje zadovoljstvo** in tista, ki so na študentski anketi dosegla najnižje ocene (v oklepajih so navedene številčne ocene). Ocene teh področij bistveno ne odstopajo od ocen prejšnjih let.

Študenti so najbolj **zadovoljni z naslednjimi področji**:

Delo osebja v knjižnici dosega visoke ocene, tako glede odnosa do uporabnikov kot tudi svetovanja pri iskanju literature (4.8). Ocenjujemo, da je navedeno zadovoljstvo povezano tudi z možnostjo uporabe čitalniškega dela knjižnice, ki omogoča prostor za individualni študij, predvsem v izpitnih obdobjih, v katerih je bil po sklepih vodstva podaljšan čas odprtja knjižnice. Konec leta 2024 je vodstvo Pravne fakultete sprejelo sklep, da se v izpitnem obdobju podaljša odprtje knjižnice, kar bo zadovoljstvo študentov z delom knjižnice utrdilo in ga lahko tudi še okrepilo. Več informacij o delovanju knjižnice je navedenih v ločenem poglavju.

Zelo dobro študenti ocenjujejo tudi prostore za pedagoško delo (4.5) in opremo fakultete (4.4), ki jo na fakulteti postopoma posodabljam, npr. delna IKT prenova predavalnic in seminarjev v študijskem letu 2023/24.

Visoko so ocenjeni različni vidiki mednarodne mobilnosti (ocene 4.1 in 4.2). Nekoliko slabše pa je ocenjena (3,9) le možnost opravljanja obveznih predmetov v tujini in ustreznost priznavanja v tujini opravljenih obveznosti, kar sta povezana vidika. Obvezni del kurikuluma programa prve in druge stopnje je nujno nacionalno obarvan, ko se od študentov zahteva poznavanje slovenske pravne ureditve, kar pa je lahko ovira za priznavanje v tujini opravljenih obveznih predmetov. Tega tudi v bodoče ne bo mogoče spremeniti, saj je ena osrednjih nalog fakultete študente pripraviti za uspešno opravljanje pravniškega državnega poklica in opravljanje tipičnih pravniških poklicev oziroma poklicev (širšega) pravosodja, npr. sodstvo, tožilstvo, državno odvetništvo, notariat.

Z **najnižjimi ocenami** (od 3.4 do 3.1) so študenti ocenili naslednja področja:

Ustreznost razporeda ur predavanj, seminarjev in vaj študenti ocenjujejo z oceno 3.4. Navedeno je mogoče razumeti na dva načina: kot nezadovoljstvo z urnikom oziroma kot nezadovoljstvo s prevelikim številom ur predavanj, seminarjev in vaj. Oba vidika sta povezana, ker števila predavanj, seminarjev in vaj zaradi omejenosti prostora (predvsem omejenosti števila manjših seminarskih prostorov) ni mogoče razporediti tako, da bi bile razporejene strnjeno, ampak so razporejene čez cel dan in z daljšimi časovnimi razmiki. Ob upoštevanju danosti prostorske zmogljivosti stavbe smo v letu 2024 začeli z razpravo o uvedbi t. i. kombiniranega učenja, s katerim bi zmanjšali

zahtevan obseg prisotnosti študentov na fakulteti. Ta razprava se bo nadaljevala tudi v letu 2025. Fakulteta se je konec leta 2024 prav tako dogovorila za uporabo Univerzitetne sobe v prostorih Rog, npr. za potrebe izvedbe tutorstev.

Študenti niso zadovoljni (3.4) z možnostjo spoznavanja zadostnega števila zunanjih institucij (ekskurzije, predavanja zunanjih izvajalcev). Fakulteta je z Vrhovnim sodiščem in Vrhovnim državnim tožilstvom že pred leti podpisala dogovor o sodelovanju, ki zajema tudi gostujoča predavanja sodnikov in tožilcev. Učitelji pa poročajo, da vabijo kot zunanje predavatelje tudi predstavnike drugih institucij (npr. policije, nevladnih organizacij) in organizirajo obiske nekaterih institucij. Glede na predstavljeno oceno študentov bo v prihodnje treba še okrepiti ta vidik pedagoškega dela. Pri tem pa je treba izpostaviti slabo udeležbo na predavanjih kot zadržek nekaterih pedagogov do vabljenja zunanjih izvajalcev kot gostujočih predavateljev.

Iz ankete izhaja, da študenti z nizko oceno (3.3) ocenjujejo vedenje, na koga se lahko obrnejo za karierno svetovanje. Pravna fakulteta nudi informacijo o aktivnostih Kariernega centra UL in kontaktne podatke o kariernem svetovalcu fakultete na fakultetni spletni strani. Iz objavljenih vsebin je mogoče sklepati o široki ponudbi možnosti kariernega svetovanja za naše študente. Nizka anketna ocena pa kaže, da je treba te informacije na spletni strani bolj izpostaviti. V letu 2025 bo fakulteta prenovila spletno stran in posvetila večjo pozornost tudi razširjanju informacije o kariernem svetovanju. Ob tem pa velja, da si vse več študentov prihodnjo zaposlitev dejansko zagotovi že v višjih letnikih študija ali tik ob zaključku študija, saj potrebe trga dela močno presegajo število diplomantov Pravne fakultete UL. To velja v razmerju do zaključene druge stopnje študija, pri čemer pa veliko študentov lažja pravniška dela opravlja že prej, še v času prvostopenjskega študija.

Z nizko oceno (3.2) je ocenjena ponudba ustreznih predmetov z drugih fakultet. Zvišanje zadovoljstva študentov s tem vidikom študija ni v moči fakultete, ampak univerze in drugih članic, pri čemer pa velja, da je poklic pravnika v pomembnem delu reguliran, zaradi česar morajo študenti pridobiti temeljna znanja na vseh temeljnih pravnih področjih.

Uradne ure študentskega referata so bile ocenjene nizko (3.2). Poleg dosedanjih uradnih ur referata (vsak dan dve uri v dopoldanskem času) smo v letu 2024 povečali dostopnost študentov do storitev referata na naslednje načine: (1) enkrat na teden so uvedene popoldanske uradne ure referata v obsegu dveh ur in (2) en dan v tednu imajo študenti možnost kontaktiranja referata tudi preko video klica (Zoom). Nove možnosti urejanja zadev v referatu (še) niso zaživele, saj niso zmanjšale velikega števila študentov pred referatom in s tem čakanja na storitve referata v dopoldanskih urah. Zato za leto 2025 referat načrtuje uvedbo "nabiralnika", v katerega bi študenti oddajali različne vloge in zaključena dela, kar morajo sedaj opraviti osebno v času uradnih ur. Drug ukrep pa bo povečanje možnosti oddaje elektronskih vlog.

Povprečje izvajalcev (vseh treh programov) ostaja visoko. Študenti so v anketi ocenjevali 66 izvajalcev vseh treh programov PF; 45 so jih ocenili z oceno 4.5 ali več, zgolj trije pa so prejeli oceno manj kot 4. Do leta 2024 je fakulteta podeljevala nagrade najboljšemu pedagogu (visokošolskemu učitelju in asistentu) izključno na podlagi

anketne ocene. V letu 2024 pa smo prvič za nagrajevanje pedagogov upoštevali še druge vidike pedagoškega dela, kot jih je oblikovala Komisija za kakovost.

Kot v letih poprej je pri **povprečju predmetov** vseh treh programov, ki znaša 4.2, najnižje ocenjen (3.1) kriterij ustreznosti kreditnih točk, zanimivo pa je, da so z visoko oceno 4.3 ocenjene vsebine, medtem ko so kompetence ocenjene nižje, a s še zmeraj ustrezno oceno 4.1.

Opazne pa so, kot omenjeno, razlike ocen predmetov med programi. Najnižja je v programu EMŠ (4.0), nekoliko višja v programu prve stopnje (4.2) in najvišja v programu druge stopnje (4.5). Razlog nizke ocene predmetov EMŠ je gotovo v tem, da smo v preteklem letu šele pričeli z njegovim izvajanjem. To pomeni, da smo izvajali le prvi letnik, v predmetniku tega letnika pa ni izbirnih predmetov. Analiza ocen predmetov v programu prve in druge stopnje namreč pokaže, da so najvišje ocenjeni ravno izbirni predmeti oziroma da zadovoljstvo v višjih letnikih, verjetno tudi zaradi dejanske nižje zahtevnosti študija, narašča. Ta ni posledica manj zahtevnih vsebin, njihova kompleksnost lahko zaradi potrebe poznavanja več pravnih področij celo narašča, temveč se študenti na študij oziroma način dela privadijo, prav tako pa že obvladujejo temeljne koncepte. Ustreznost navedenega razmisleka bomo lahko v delu preverili naslednje leto, ko bodo študenti EMŠ že vpisovali tudi izbirne predmete.

3.c. Ocenite, kako aktivnosti učinkujejo na uspešnost in učinkovitost študija

Razpis in vpis

Iz podatkov v Tabeli 2, ki kažejo gibanje števila razpisanih vpisnih mest za redni in izredni študij od uvedbe t. i. bolonjskih študijskih programov, lahko jasno razberemo zavezanost Pravne fakultete UL k cilju zmanjševanja števila študentov do vključno študijskega leta 2022/23, pri čemer pa ima odločitve ob številnih pozitivnih učinkih danes negativne učinke v razmerju do potreb trga dela. Študentke smo, kot omenjeno, v prvi letnik prvostopenjskega študija prenehali vpisovati v študijskem letu 2022/23, saj je tega nadomestil v prvi letnik EMŠ.

5

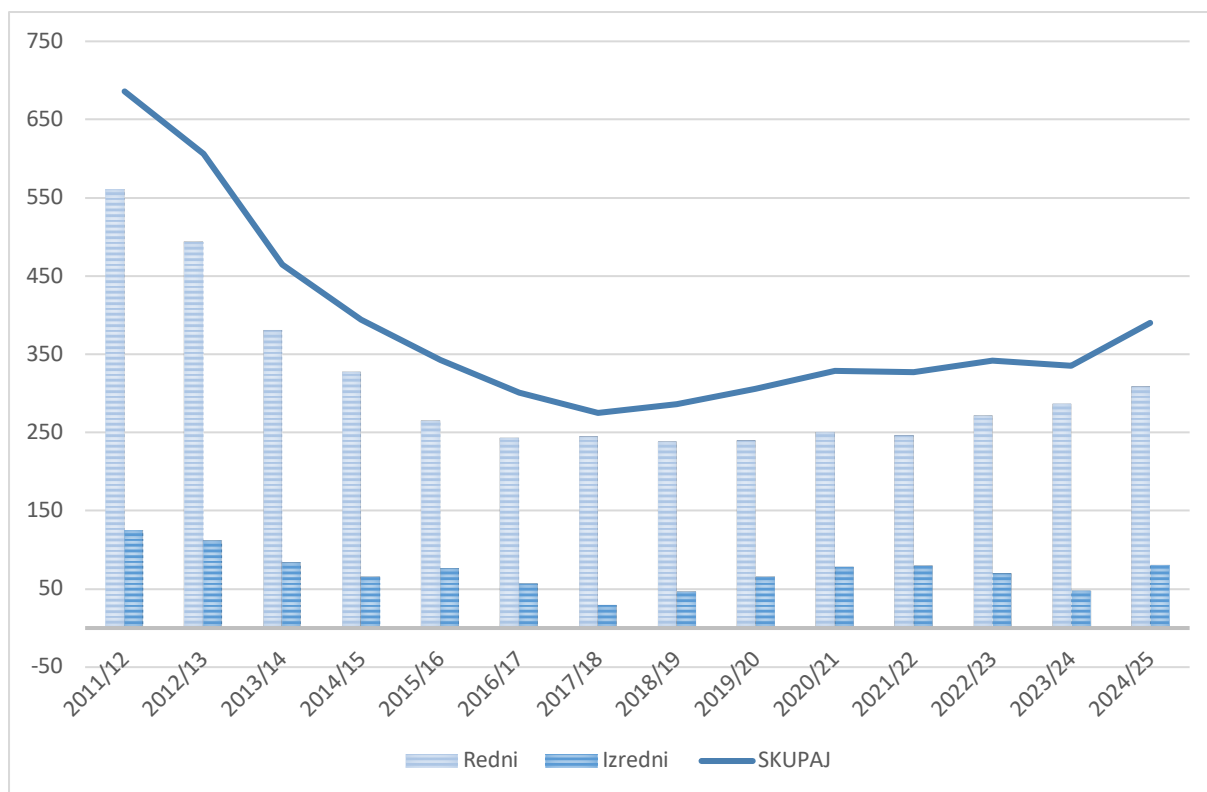
Tabela 2: Število razpisanih mest v 1. letnik

Število razpisanih mest		
Leto ¹	Redni	Izredni
2009/10 – 2011/12	380	200
2012/13	320	160
2013/14	256	160
2014/15	256	160

¹ V študijskem letu 2008/09 je PFUL zadnjič razpisala prosta mesta za univerzitetni dodiplomski študij Pravo. Od študijskega leta 2009/10 do 2022/23 se podatki o razpisanih mestih nanašajo na (bolonjski) univerzitetni študijski program I. stopnje.

2015/16 – 2021/22	200	100
2022/23	225	100

Graf 1: Število vpisanih v 1. letnik (1. stopnje do št. leta 2022/23)

6

Tabela 4: Število izredno vpisanih študentov

Leto	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Število prvič vpisanih	43	53	56	60	47

Prehodnost

Prehodnost iz prvega v drugi letnik ni več relevantna, saj se je vpis v prvi letnik prvostopenjskega študijskega programa zaključil v št. letu 2022/23.

Zaradi izvajanja višjih letnikov študijskega programa je še zmeraj relevanten podatek o prehodnosti od prvega do četrtega letnika. Ta podatek nam pove, kolikšen delež vpisanih v prvi letnik je redno napredovalo (brez ponavljanja ali t. i. pavziranja) do vpisa

v zadnji letnik. Iz Tabele 5 izhaja, da le okrog četrtnina študentov redno napreduje, da pa se prehodnost v zadnjih letih praviloma ves čas zvišuje in je v štirih letih narasla kar za eno tretjino, in sicer s 23,1% na 30,6%. V letu 2021/2022 se je ta nekoliko znižala, in sicer na 27,54%, leto kasneje ponovno narasla na kar 34,01%, lani nekoliko padla, in sicer na 31,56%, letos pa dosegla rekordnih 37,17%. Pri tem lahko povečanje čiste prehodnosti od začetka do konca študija na prvi stopnji kot samostojen podatek interpretiramo tako skozi prizmo dviga kot tudi spusta kakovosti (npr. obvezna prisotnost na vajah, razvit sistem tutorstva, relativno nizko število vpisnih mest glede na pretekla daljša obdobja) ali vsaj zahtevnosti študija.

Tabela 5: Čista prehodnost od 1. do 4. letnika (prvič vpisani v 4. letnik / prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (ne glede na status rednega ali izrednega študenta))

Študijsko leto	Prehodnost
2017/18	23,14% ²
2018/19	24,55% ³
2019/20	28,26% ⁴
2020/21	30,60% ⁵
2021/22	27,54% ⁶
2022/23	34,01%
2023/24	31,56%

² V štud. letu 2014/15 je bilo v 1. letnik vpisanih 247 rednih študentov in 52 izrednih, od teh jih je bilo v štud. I. 2017/18 v 4. letnik vpisanih 69.

³ V štud. letu 2015/16 je bilo v 1. letnik vpisanih 191 rednih študentov in 62 izrednih, od teh jih je bilo v štud. I. 2018/19 v 4. letnik vpisanih 62.

⁴ V štud. I. 2019/2020 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 66 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 234 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

⁵ V štud. I. 2020/2021 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 65 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 212 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

⁶ V štud. I. 2021/2022 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 65 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 236 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

Študijski uspeh

Izboljševanje prehodnosti spremlja tudi zviševanje **povprečne ocene** vseh opravljenih izpitov v posameznem letniku (Tabela 6). Tako kot za povečano prehodnost, tudi za ta trend ni mogoče ugotoviti, kateri od dejavnikov je v kolikšni meri prispeval k navedenemu, verjetno pa so si dejavniki za večjo prehodnost in za višje izpitne ocene podobni. V primeru drugega letnika bi lahko sklepali, da študenti pogosto opravljajo preostale, tudi obsežnejše izpite prvega letnika, kar lahko vpliva na njihovo uspešnost v drugem letniku. V študijskem letu 2023/24 se je povprečje drugega letnika zvišalo, padlo pa je povprečje tretjega letnika. Sklepamo, da gre za edinstveno generacijo vpisanih v študijskem letu 2021/22, katerih povprečna ocena v drugem (2022/23) in v tretjem letniku (2023/24) je znatno padla, a se je hkrati prehodnosti v drugi, tretji in četrti letnik v primerjavi z drugimi generacijami rekordno dvignila.

Tabela 6: Povprečna ocena izpitov

Letnik/leto	2023/24	2022/23	2021/22	2020/21	2019/20	2018/19
1. letnik (2023/24: EMŠ)	7,27	7,21	7,37	7,34	7,29	7,16
2. letnik	7,85	7,7	7,98	8,21	7,98	7,89
3. letnik	8,13	8,44	8,52	8,62	8,49	8,21
4. letnik	8,65	8,66	8,73	8,78	8,74	8,53

Zaključek študija

Spremembe pogojev za zaključek študija na univerzitetnem programu prve stopnje, ki so začele veljati že s študijskim letom 2015/16, so pomembno prispevale h kakovosti študija tudi v letu 2021. Za zaključek študija zdaj zadostuje, da študent opravi vse študijske obveznosti in izpite iz posameznih predmetov tega študijskega programa, ni pa potrebno izdelati in uspešno zagovarjati diplomskega dela. Ureditev zaključka študija na prvi stopnji odraža večletno težnjo fakultete k oblikovanju EMŠ, ki se zaključi s kakovostnim in obsežnejšim magistrskim diplomskim delom. S tem je povezano tudi **število diplomantov** oziroma zaključevanje študija na programu prve stopnje.

V Tabeli 7 je prikazano skupno število študentov, ki so na Pravni fakulteti UL zaključili študijski program prve stopnje, in sicer upoštevaje začetek izvajanja tega študijskega programa v študijskem letu 2009/10 z navedbami v tabeli od leta 2019:⁷

Tabela 7: Diplomanti na študijskem programu 1. stopnje

Leto	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število	175	126	141	110	145	133

Medtem ko je od uvedbe bolonjskih študijskih programov leta 2009/10 število študentov, ki so zaključili študij na 1. stopnji, naraščalo do leta 2015, pa je v letu 2016 njihovo število z izjemo nekaj letnih nihanj pričelo padati. Ob tem velja opozoriti, da zmanjšanje števila diplomantov ni posledica dejavnikov kakovosti, kot je na primer (nizka) prehodnost med letniki, temveč predvsem posledica že omenjene strateške odločitve fakultete, ki je v preteklih letih znatno omejila vpisna mesta in začela tudi dejansko zmanjševati število vpisanih študentov.⁸ Zaradi dviga števila vpisnih mest in v študijskem letu 2024/25 še za 25 bo to število verjetno vnovič nekoliko naraslo, a pri tem več ne bo šlo za študijski program prve stopnje, temveč EMŠ. Sprememba bo gotovo vplivala tudi na dolžino študija. **Trajanje študija** prve stopnje (od vpisa do uspešno opravljenega zadnjega izpita četrtega letnika) študentov, ki so zaključili študij prve stopnje v letu 2021, se ni bistveno spremenilo v primerjavi s predhodnim letom. Vendar pa lahko opazimo trend upadanja števila mesecev, potrebnih za zaključek študija, ki se glede na zadnjih pet let nadaljuje tudi v letu 2023, čeprav je obdobje nekoliko daljše kot v letu 2022. V letu 2024 skrajšalo na najkrajši čas študija doslej. Glede na že omenjene ugotovitve generacije 2021/22 pričakujemo, da bo leto 2025 prineslo še boljši rezultat. Za obdobje pred letom 2018 izračunov nismo pripravljali, zato primerjava s prejšnjimi leti ni mogoča.

V Tabeli 8 so prikazani podatki posebej za redne in izredne študentke in študente, pri čemer so med izredne študente uvrščeni le tisti, ki so imeli ta status v 4. letniku (študent, ki se vpiše v prvi letnik kot izredni študent, lahko kasneje preide med redne in tudi obratno).

⁷ Glede na začetek izvajanja tega študijskega programa v študijskem letu 2009/10 je razumljivo, da je fakulteta prve diplomante oziroma diplomantke na tem študijskem programu dobila v letu 2013.

⁸ Podatki o razpisnih mestih in številu vpisanih za pretekla leta so v tabelarični in grafični obliki prikazani zgoraj.

Tabela 8: Trajanje študija

Leto študija/ študija	zaključka oblika	Redni študij	Izredni študij	Redni in izredni skupaj
2019		62 mesecev	79 mesecev	63 mesecev
2020		58,52 mesecev	92 mesecev	58,79 mesecev
2021		60,52 mesecev	76,5 mesecev	61,2 mesecev
2022		56,18 mesecev (108 študentov)	59 mesecev (2 študenta)	56,23 mesecev
2023		58,46 mesecev (133 študentov)	86,28 mesecev (7 študentov, od tega eden, ki je študij zaključil po 169-ih mesečih tudi zaradi zdravstvenih težav)	59,85 mesecev
2024		54,19 mesecev (131 študentov)	eden 57 in drugi 95 mesecev (2 študenta)	54,52 mesecev

10

i. Spremljanje in zagotavljanje kakovosti pedagoškega procesa

Vodstvo vsako leto v marcu pozove pedagoge, naj posodobijo svoje učne načrte, predvsem glede študijske literature in novih vsebin, s čimer sledimo razvoju posamičnih področij prava. Komisija za študijske zadeve in Senat Pravne fakultete UL še pred semestrskim premorom sprejmeta navedene spremembe, ki zato začnejo veljati že v naslednjem študijskem letu. Na tak način je vsako leto posodobljena približno tretjina vseh učnih načrtov. Aktivnosti so bile izvedene tudi v preteklem študijskem letu, v katerem pa so se že pričeli kazati prvi izzivi za prihodnje izvajanje študijskega procesa, in sicer vpliv t. i. umetne inteligence na študij ter IKT-podprto izvajanje izpitov. Na fakulteti ocenjujemo, da bodo to eni izmed osrednjih izzivov izvajanja EMŠ.

i. Podpora za internacionalizacijo študija

Študenti Pravne fakultete v mednarodni prostor vključujejo predvsem na naslednje načine: udeležba na mednarodnih tekmovanjih, študij v tujini v okviru Erasmus izmenjave (in drugih programov) ter udeležba na seminarjih in predavanjih oziroma

(poletnih, jesenskih) šolah, ki jih skupaj s strokovnjakinjami in strokovnjaki iz tujine organizira fakulteta.

Mednarodna tekmovanja

Pregled tekmovanj, pravnih klinik in poletnih šol ali seminarjev je prikazan spodaj.

TEKMOVANJE	MENTORSTVO	UVRSTITEV
SLAM, Sports Law Arbitration Moot	dr. Marjan Kos	uvrstitev med 8 najboljših ekip
Model United Nations konferenca – MUNLawS	dr. Vasilka Sancin	uspešna udeležba
Model United Nations konferenca - C'MUN 2024	dr. Vasilka Sancin, Anže Mediževc	1. mesto (najuspešnejša delegacija), Best Delegate Award (Benjamin Mehić, Žiga Murn Lindič, Jerica Kocjančič), Verbal mention (Lovro Bobnar, Ema Mušič), Honourable Mention (Irma Alibabić)
Model United Nations konferenca – LIMUN	dr. Vasilka Sancin, as. Anže Mediževc	Best Advocate Award (Gal Veber), Honourable Mention Award (Irma Alibabić, Benjamin Nahtigal), Most Improved Delegate (Benjamin Nahtigal)
All-European International Humanitarian and Refugee Law Moot Court Competition	dr. Vasilka Sancin, dr. Maruša Tekavčič Veber	Uvrstitev v polfinale (Živa Srše in Peter Pollak)
Tekmovanje v poznavanju Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic	dr. Jaka Kukavica	2.mesto (Neža Vocovnik, Tea Caharijas, Urh Gregor Brvar in Ana Mencin).
ICC, International Commercial Mediation Competition	dr. Neža Pogorelčnik Vogrinc	uspešna udeležba
CEEMC, Central and East European Moot Court	dr. Ana Vlahek	1.mesto
Hugo Sinzheimer Moot Court Competition iz evropskega delovnega prava	dr. Primož Rataj	3.mesto (Maja Valjavec, Tamara Humar, Nika Kupšek in Piadora Lončarič)
Helga Pedersen Moot Court Competition	dr. Marjan Kos	Najboljše 4. ekipe tekmovanja (Maja Kalin, Flora Hawlina, Luka Držić in Mark Savinšek) Najboljša govorka četrtfinala (Maja Kalin)

PAX Moot Court	As. Filip Dougan	3.mesto (Eva Zarli, Nejc Mali, Dominik Praljak in Tim Sočak)
Concours européen des droits de l'homme René-Cassin	As. Filip Dougan	uspešna izvedba
Monroe E Price Media Law Moot Court tekmovanje	As. Ana Samobor	Najboljših 16 ekip (Blaž Šporin, Vito Krajnik, Domen Bogdan in Benjamin Nahtigal), Najboljši govorec tekmovanja (Domen Bogdan)
Regionalno Moot Court tekmovanje v postopku pred Evropskim sodiščem za človekove pravice	dr. Jaka Kukavica	1.mesto (Neža Vocovnik, Tea Caharijas, Urh Gregor Brvar in Ana Mencin)
Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot	dr. Damjan Možina	1.mesto na predtekmovanju, ki ga je organizirala odvetniška pisarna Jadek & Pensa, David Hunter Award - Best Written Memorandum for Claimant (častna omemba) v Hong Kongu, Neil Kaplan Award - Best Individual Oral Advocate (častna omemba) v Hong Kongu, ki jo je prejel Brin Jenčič, Pieter Sanders Award for Best Claimant Memorandum (častna omemba) na Dunaju.
Data Protection Moot Court	dr. Pika Šarf (Informacijski pooblaščenec)	1. mesto, nagrada za najboljši pisni izdelek, nagrada za najboljšo govorko tekmovanja (Laura Meško)

12

Študijska izmenjava

Glede študentskih izmenjav zaznavamo povečanje števila domačih študentov, ki so v tujini opravljali študijsko izmenjavo ali prakso (velika večina v okviru programa Erasmus+). Številke so višje oz. primerljive s številkami pred pandemijo Covid-19. Število gostujočih študentov je, drugače, praviloma konstantno in visoko.

Tabela 9 pa prikazuje število študentov na izmenjavi v tujini za študij in na Erasmus praksi v tujini, prav tako tudi študentov iz tujine, ki pridejo na izmenjavo na Pravno fakulteto UL.

Tabela 9 : Število mobilnih študentov

Študijsko leto	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24

Na PFUL	112	52	93	105	124
V tujini	51	19	50	54	86
Na praksi v tujini	21	23	24	15	18
Skupaj	184	94	167	174	228

Ocenjujemo, da je za gostujoče študente organizacijsko dobro poskrbljeno. Celotno administracijo v zvezi z njimi (pred, med in ob zaključku izmenjave) vodi mednarodna pisarna, ki je osrednja povezava med študenti ter izvajalci t. i. Erasmus predmetov. Ob koncu vsakega semestra se med tujimi študenti izvaja anketa o zadovoljstvu s študijem in njegovo organizacijo. Rezultati ankete so na voljo vodstvu in vsem izvajalcem predmetov in kažejo, skoraj brez izjem, na splošno zadovoljstvo s študijem na Pravni fakulteti UL.

13

ii. **Nudenje podpore, spodbujanje študentov pri študiju**

Tutorski sistem

Na PF že vrsto let deluje učinkovit in dobro organiziran sistem tutorstva, ki temelji na prostovoljnem delu študentov višjih letnikov. V študijskem letu 2023/24 so na PF potekali naslednji programi tutorstva: uvajalno tutorstvo, predmetno tutorstvo, tutorstvo za študente s posebnimi potrebami, tutorstvo za študente športnike in tutorstvo za tuje študente. Med naštetimi je bilo največ zanimanja za predmetno tutorstvo, ki nudi pomoč pri specifičnih predmetih, in za tutorstvo za tuje študente, kjer študenti PF pomagajo študentom na izmenjavi, predvsem preko programa Erasmus+. Manj je bilo zanimanja za uvajalno tutorstvo in tutorstvo za študente s posebnimi potrebami ter študente športnike. Predmetno tutorstvo se je v študijskem letu 2023/24 izvajalo pri 13 predmetih: Ekonomija, Rimsko pravo, Ustavno pravo, Evropsko ustavno pravo, Uvod v pravoznanstvo, Pravna zgodovina, Finance, Kazensko pravo, Kazensko procesno pravo, Delovno pravo, Korporacijsko pravo, Gospodarsko pravo in Civilno procesno pravo. Oblika tutorstva, ki je ključna v nižjih letnikih prvostopenjskega študija in EMŠ, je odraz potreb študentov in je delno povezana s tradicijo tutorstev pri posameznih predmetih, delno pa z vsakoletnim interesom študentov in tutorjev. Tutorstvo za tuje študente postaja vse bolj pomembno, saj se osredotoča na pomoč pri integraciji v novo

okolje, prilagoditvi načinu študija ter na vzpostavljanje stikov med tujimi in slovenskimi študenti. Tutorji s svojo personalizirano podporo skrbijo, da se tuji študenti počutijo sprejete in se lažje soočajo s študijskimi izzivi, s čimer se zagotavlja večjo integracijo domačih in tujih študentov, kar je pogosto vidik študija, ki med študentskimi anketami prejme nižjo oceno. Vsi tutorji so izbrani na razpisu, na katerem na podlagi področnega pravilnika Komisija za tutorstvo v sodelovanju z nosilci predmetov izbere tutorje. V komisiji sodelujejo tudi predstavniki študentov, ki predstavljajo polovico njenih članov. Delo pri posameznih predmetih oziroma aktivnostih ter vez med komisijo in tutorji predstavljajo t. i. koordinatorji, imenovani za obdobje dveh let. V študijskem letu 2023/24 je bilo na PF 45 predmetnih tutorjev, kar zagotavlja visoko raven podpore študentom.

Vključitev študentov v praktično delo

V okviru študijskega programa prava 1. in 2. stopnje za študente ne organiziramo t. i. študijske prakse. Študentom in študentkam pa pridobivanje praktičnih izkušenj in stike z bodočimi delodajalci omogočamo predvsem preko obštudijske dejavnosti t. i. Pravnih klinik. PFUL je v letu 2017 kot obštudijske dejavnosti akreditirala pet pravnih klinik, v študijskih letih 2018/19 in 2019/2020 pa še štiri nove pravne klinike. Pravne klinike praviloma potekajo kot t. i. *external house* klinike, kjer študenti najprej na seminarjih na fakulteti poglobijo svoje znanje z določenega področja, zatem pa so razporejeni k mentorskim organizacijam, pri katerih opravljajo praktično strokovno delo. Vsako pravno kliniko vodi pedagog s PFUL. Fakulteta sodeluje z mentorskimi organizacijami in strokovnjaki iz gospodarstva in negospodarstva (nevladne organizacije, inštituti, svetovalci za begunce, odvetniki) ter javnega sektorja (Varuh za človekove pravice, sodišča, ministrstva). Vse pravne klinike so ovrednotene s 4 ECTS in v okviru zunanje izbirnosti lahko študenti in študentke nadomestijo z uspešno zaključenim delom v okviru pravne klinike en izbirni predmet. Ob porastu števila pravnih klinik se kažejo razlike med njimi v obsegu in oblikah praktičnega dela študentk in študentov, pa tudi v njegovi organiziranosti. V študijskem letu 2019/20 smo akreditirali tudi nova izbirna predmeta Pravne veščine v praksi – pravna klinika in Pravne veščine v praksi – simulacija sodnega postopka, in sicer na prvi in drugi bolonjski stopnji. Več kot 20-letna tradicija izvajanja študentskih tekmovanj in pravnih klinik kot obštudijskih dejavnosti je tako organsko prerasla v izbirne predmete. Ker sta predmeta specifična v smislu, da se v okviru obeh predmetov ponujajo različne vsebine glede na pravno kliniko ali tekmovanje, ki ga študent izbere oziroma je sprejet v ekipo, je bilo treba sprejeti tudi posebni Pravilnik za izvajanje teh izbirnih predmetov, ki je objavljen na spletni strani fakultete. Negativen vidik številnih obštudijskih obveznosti ali formaliziranih obštudijskih obveznosti, ki s tem pridobijo naravo študijskih obveznosti, predstavljajo dodatne obremenitve študentov, npr. pri najzahtevnejših mednarodnih pravnih tekmovanjih, ki lahko vplivajo na opravljanje obveznosti ali prisotnost v jedrnem delu študijskega procesa ali podaljšujejo študij.

- iii. **Praktično usposabljanje študentov, v kolikor je del študijskega programa**
Praktično usposabljanje ni del študijskega programa.

- iv. Spodbujanje strokovnega razvoja zaposlenih (akademsko, strokovno osebje) in sodelujočih, ki izvajajo, podpirajo študijski program

Mobilnost zaposlenih

Na področju izmenjav zaposlenih se številke tradicionalno spreminjajo iz leta v leto. Med domačim osebjem je v študijskem letu 2023/24 opazna znatna višja realizacija mobilnosti, pri dohodnih mobilnostih pa so številke še posebej pri gostujočih učiteljih in raziskovalcih precej višje v primerjavi s prejšnjimi leti.

Tabela 10: Število izmenjav pedagogov in strokovnih delavcev v zadnjih letih

Študijsko leto	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Učitelji na PFUL	5	8	6	6	12
V tujini	2	2	3	4	6
Strokovni sodelavci na PFUL	10	0	1	3	4
V tujini	2	0	1	4	5

15

Usposabljanja zaposlenih

Tudi v študijskem letu 2023/24 je PFUL svoje zaposlene redno obveščala o različnih oblikah možnih izobraževanj in usposabljanj zaposlenih, ki jih organizira Univerza in druge institucije. Že dlje časa ocenjujemo, da se pedagogi redkeje udeležujejo izobraževanj s področja pedagogike v visokem šolstvu, pri tme pa velja, da smo v letu 2024 okrepili predvsem usposabljanja na področju uporabe UI.

Zagotavljanje ustrezne kadrovske strukture zaposlenih

PF je tudi v letu 2024 nadaljevala s trendom zaposlovanja novih kolegic in kolegov, predvsem asistentov pred doktoratom, ter zaposlovanjem v strokovnih službah, kar je odraz močno povečanih obveznosti na področju raziskovalnih projektov, mednarodnega sodelovanja, in kompleksnosti zaposlitev, pogosto razpetih med pedagoško in raziskovalno delo z različnimi viri financiranja. Njihovo razvejanost in heterogenost je prav tako težko ustrezno zajeti s temeljnimi rešitvami informacijskega sistema SAP oziroma LODN, kar terja stalno usklajevalno delo strokovnih služb.

V letu 2024 se je na PF zaposlilo 12 oseb, medtem ko je 4 prenehala pogodba o zaposlitvi. Tako je bilo na fakulteti s polnim delovnim časom zaposlenih 61 pedagoških

sodelavcev, in sicer 18 rednih profesorjev, 11 izrednih profesorjev, 10 docentov, 5 asistentov z doktoratom in 17 asistentov pred doktoratom. V letu 2024 se je zaposlil 1 novi mladi raziskovalec, skupaj jih je bilo na fakulteti zaposlenih 3. V letu 2024 je bilo zaposlenih 7 raziskovalcev, od tega 1 asistent z doktoratom in 1 raziskovalec po posebni mednarodni pogodbi. S krajšim delovnim časom od polnega, predvsem v obliki dopolnilnih zaposlitev, je na fakulteti bilo zaposlenih 11 oseb.

Razmerja med zaposlenimi na vseh delovnih mestih oziroma v razmerju do različnih stopenj kariernega razvoja ali odgovornosti delovnega mesta (npr. redni profesorji in profesorice, vodstvo fakultete, predsedovanje komisijam in delovnim telesom) kažejo spolno pretežno uravnoteženo strukturo, pri čemer pa predvsem med izrednimi in rednimi profesorji in profesoricami (29) prevladujejo moški profesorji (18).

V prihodnje se bo PF dinamično prilagajala potrebam izvajanja delovnega procesa med pedagoškimi in raziskovalnimi ter strokovnimi sodelavci. Pričakovati je predvsem zaposlovanje strokovnih sodelavcev na področju raziskovalne in razvojne dejavnosti in, glede na potrebe, na področju prenosa znanja in komuniciranja z javnostmi. PF se kljub implementaciji informacijskih sistemov SAP oziroma LODN sooča z nesorazmernimi obremenitvami nekaterih strokovnih služb oziroma nekaterih zaposlenih, pri čemer enega osrednjih izzivov pogosto predstavlja tudi nekonkurenčni sistem plač v javnem sektorju.

Leta 2024 je Senat PF v luči nesorazmernih obremenitev spremenil Pravila PF in s tem omogočil delovanje četrtega prodekana, in sicer za gospodarske zadeve, kar predstavlja ločitev področij raziskovalne dejavnosti in gospodarstva.

16

4. Na kratko ocenite doseganje temeljnih ciljev študijskega programa in kompetenc diplomanta.

Ocenjujemo, da študenti in študentke v veliki meri dosegajo vse kompetence študijskega programa in uspešno nadaljujejo s študijem na drugi stopnji. Kljub navedenemu pa ocenjujemo, da bomo dosegali primernejše rezultate z uvedbo enovitega magistrskega študijskega programa Pravo.

5. Katere deležnike in na kašen način ste vključili v pogovore, načrtovanje ukrepov, spremljanje njihovega uresničevanja, pripravo samoevalvacijskih poročil na ravni študijskega programa?

Komisija za kakovost, ki skladno z 49. členom Pravil PF deluje kot delovno telo Senata Pravne fakultete UL, ima skladno z 62.a členom Pravil PF sedem članov, od tega pet članov imenuje Senat Pravne fakultete UL (člani v študijskem letu 2023/24, ki so pripravljali tudi to poročilo, so: Dr. Luka Mišič (predsednik), Dr. Katja Filipčič, Dr. Jaka Kukavica, Filip Dougan, Branko Perhaj, Urban Lečnik Spaić in Max Jerovčnik (študentska predstavnik). V navedeni sestavi, je komisija za kakovost pripravila Poročilo o kakovosti (kot del letnega poslovnega poročila) ter samoevalvacijo programa prve, druge in tretje stopnje ter EMŠ kot izvleček letnega poročila. Glede na prej navedeno sestave Komisije za kakovost pri oblikovanju poročil sodelujejo učitelji, strokovni delavci in študenti, prav tako tudi vodstvo Pravne fakultete UL. Vsa poročila bo obravnaval in potrdil Senat Pravne fakultete UL. Ob tem je treba poudariti, da so

člani Senata Pravne fakultete UL vsi visokošolski učitelji (in predstavniki studentk in študentov). Takšna sestava Senata omogoča, da se z navedenimi poročili seznanijo vsi in s pripombami vplivajo na njihovo vsebino, predvsem pa so seznanjeni z vsemi ukrepi za izboljšanje kakovosti in zato pri njihovi realizaciji učinkovito sodelujejo. Leta 2024 je na Pravni fakulteti prav tako bil izveden t. i. posvetovalni obisk.

6. Pregled realizacije ukrepov in predlogi izboljšav

PREDNOSTI	VPLIV NA KAKOVOST
Organizacija t. i. klavzure na področju pedagoške dejavnosti – (ne)udeležba in načini izvajanja študijskega procesa.	Delitev dobrih praks in načrtovanje prihodnjih aktivnosti na področju poučevanja (preverba možnosti kombiniranega učenja, IKT, UI).
Zaključen posvetovalni obisk.	Delitev dobrih praks in načrtovanje prihodnjih aktivnosti na področju poučevanja in implementacije EMŠ
Tekoča implementacija EMŠ.	Izvajanje posodobljenega študijskega programa.
SLABOSTI	UKREPI
(Ne)udeležba na predavanjih, domnevno prekomerne pedagoške obremenitve v letniku.	Preučitev možnosti omejenega uvajanja t. i. kombiniranega učenja.
V višjih letnikih praviloma tudi zaradi zgodnjega dela v odvetniških pisarnah, podjetjih (nevarnost).	Študijsko leto 2024/25 oziroma leto 2025.
NEVARNOSTI	UKREPI
Nezmožnost formalno olajšanega prehajanja med študijskimi programi (prehodi na EMŠ) zaradi odločitve NAKVIS.	Nadaljevanje s postopki (npr. sodelovanje v razpravi ob spremembah področne zakonodaje, sodelovanje z deležniki)
	Leto 2025.
Težave pri uporabi spletnih učilnic (npr. vpis študentov, razvrščanje).	Komunikacija z Digitalno UL in UL, aktivnosti področnih multiplikatorjev.
	Težave odpravljene le delno.
	Študijsko leto 2024/25
Nepopolna IKT prenova predavalnic in seminarjev.	Nadaljevanje s prenovo in preverba pravočasnega črpanja NOO sredstev.

	Študijsko leto 2024/25 oziroma leto 2025.
Neustrezno prevajanje strokovnih nazivov.	Na ravni predpisov urejeno v študijskem letu 2023/24.